Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2017. gada 26. jūlijā *

Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu – Regula (ES) Nr. 604/2013 – Dalībvalsts, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā starptautiskās aizsardzības pieteikuma, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, izskatīšanu, noteikšana – Ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, ierašanās – Robežas šķērsošana, ko organizējuši dalībvalsts dienesti caurbraukšanas, lai nokļūtu citā dalībvalstī, mērķa labad – Ar atkāpi pamatota ieceļošana humānu apsvērumu dēļ – 13. pants – Ārējās robežas nelikumīga šķērsošana – Divpadsmit mēnešu termiņš, sākot no robežas šķērsošanas brīža – 27. pants – Tiesiskās aizsardzības līdzekļi – Pārbaudes tiesā apjoms – 29. pants – Sešu mēnešu termiņš pārsūtīšanas izpildei – Termiņa aprēķins – Prasības celšana – Apturoša iedarbība

Lieta C-490/16

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši LESD 267. pantam, ko *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa, Slovēnija) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2016. gada 13. septembrī un kas Tiesā reģistrēts 2016. gada 16. septembrī, tiesvedībā

A.S.

pret

Republika Slovenija.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], priekšsēdētāja vietnieks A. Ticano [*A. Tizzano*], palātu priekšsēdētāji R. Silva de Lapuerta [*R. Silva de Lapuerta*], L. Bejs Larsens [*L. Bay Larsen*] (referents), Ž. L. da Krušs Vilasa [*J. L. da Cruz Vilaça*], M. Bergere [*M. Berger*] un A. Prehala [*A. Prechal*], tiesneši A. Ross [*A. Rosas*], A. Arabadžijevs [*A. Arabadjiev*], K. Toadere [*C. Toader*], M. Safjans [*M. Safjan*], D. Švābi [*D. Šváby*], E. Jarašūns [*E. Jarašiūnas*], K. G. Fernlunds [*C. G. Fernlund*] un S. Rodins [*S. Rodin*],

ģenerāladvokāte E. Šarpstone [*E. Sharpston*],

sekretārs M. Aleksejevs [*M. Aleksejev*], administrators,

ņemot vērā rakstveida procesu un 2017. gada 28. marta tiesas sēdi,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

– *A.S.* vārdā – *M. Nabergoj* un *S. Zbičajnik*, *svetovalca za begunce*,

* Tiesvedības valoda – slovēņu.

– Slovēnijas valdības vārdā – *N. Pintar Gosenca*, *B. Jovin Hrastnik* un *A. Vran*, pārstāves,

– Grieķijas valdības vārdā – *T. Papadopoulou*, pārstāve,

– Francijas valdības vārdā – *E. Armoët*, pārstāve,

– Itālijas valdības vārdā – *G. Palmieri*, pārstāve, kurai palīdz *L. Cordì*, *avvocato dello Stato*,

– Ungārijas valdības vārdā – *M. M. Tátrai* un *M. Z. Fehér*, pārstāvji,

– Austrijas valdības vārdā – *G. Hesse*, pārstāvis,

– Apvienotās Karalistes valdības vārdā – *C. Crane*, pārstāve, kurai palīdz *C. Banner*, *barrister*,

– Šveices valdības vārdā – *U. Bucher*, pārstāvis,

– Eiropas Komisijas vārdā – *M. Condou-Durande*, kā arī *M. Žebre* un *G. Wils*, pārstāvji,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2017. gada 8. jūnija tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm (OV 2013, L 180, 31. lpp.; turpmāk tekstā – "Dublinas III regula"), 13. panta 1. punktu, 27. panta 1. punktu un 29. panta 2. punktu.

2 Šis lūgums ir iesniegts saistībā ar tiesvedību starp *A.S.*, Sīrijas valstspiederīgo, un *Republika Slovenija* (Slovēnijas Republika) par pēdējās minētās lēmumu neizskatīt starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ko iesniedzis *A.S.*

Atbilstošās tiesību normas

3 Dublinas III regulas preambulas 4., 5. un 19. apsvērums ir formulēti šādi:

"(4) [Eiropadomes] Tamperes [īpašās 1999. gada 15. un 16. oktobra] sanāksmes secinājumos arī ir noteikts, ka [kopējā Eiropas patvēruma sistēmā] īsā laikā būtu jāiekļauj skaidra un praktiski realizējama metode, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par patvēruma pieteikuma izskatīšanu.

(5) Šādai metodei vajadzētu balstīties uz objektīviem un taisnīgiem kritērijiem gan attiecībā uz dalībvalstīm, gan konkrētajām personām. Tai jo īpaši būtu jāparedz iespēja ātri noteikt atbildīgo dalībvalsti, lai garantētu starptautiskās aizsardzības noteikšanas procedūru faktisku pieejamību un nekavētu sasniegt starptautiskās aizsardzības pieteikumu ātras izskatīšanas mērķi.

[..]

(19) Lai nodrošinātu attiecīgo personu tiesību efektīvu aizsardzību, būtu jānosaka juridiskās garantijas un tiesības uz efektīviem aizsardzības līdzekļiem attiecībā uz lēmumiem par pārsūtīšanu uz atbildīgo dalībvalsti, jo īpaši saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 47. pantu. Lai nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, efektīvi aizsardzības līdzekļi pret šādiem lēmumiem būtu jāattiecina gan uz šīs regulas piemērošanas, gan juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru pārsūta pieteikuma iesniedzēju."

4 Šīs regulas 1. pantā ir noteikts:

"Šajā regulā ir paredzēti kritēriji un mehānismi, lai noteiktu dalībvalsti, kas ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kurš iesniegts kādā no dalībvalstīm (turpmāk "atbildīgā dalībvalsts")."

5 Minētās regulas 3. panta 2. punkta otrajā daļā ir noteikts:

"Ja nav iespējams pieteikuma iesniedzēju pārsūtīt uz dalībvalsti, kas izraudzīta par galveno atbildīgo, jo ir pamatots iemesls uzskatīt, ka pastāv sistēmiskas problēmas patvēruma procedūrā un pieteikuma iesniedzēju uzņemšanas apstākļos minētajā dalībvalstī, kā rezultātā pastāv necilvēcīgas un pazemojošas attieksmes risks Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. panta nozīmē, dalībvalsts, kas nosaka atbildīgo dalībvalsti, turpina izskatīt III nodaļā izklāstītos kritērijus, lai noteiktu, vai par atbildīgo var tikt izraudzīta cita dalībvalsts."

6 Tās pašas regulas 7. panta 2. punktā ir precizēts:

"Saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem kritērijiem atbildīgo dalībvalsti nosaka, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, pieteikuma iesniedzējam pirmo reizi iesniedzot starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalstij."

7 Dublinas III regulas 12. pantā ir ieviests atbildīgās dalībvalsts noteikšanas kritērijs saistībā ar uzturēšanās atļaujas vai vīzes izdošanu.

8 Šīs regulas 13. panta "Ieceļošana un/vai uzturēšanās" 1. punktā ir noteikts:

"Ja, pamatojoties uz tiešiem vai netiešiem pierādījumiem, kas aprakstīti abos šīs regulas 22. panta 3. punktā minētajos sarakstos, tostarp [Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija] Regulā (ES) Nr. 603/2013 par pirkstu nospiedumu salīdzināšanas sistēmas *Eurodac* izveidi, lai efektīvi piemērotu Regulu Nr. 604/2013, un par dalībvalstu tiesībaizsardzības iestāžu un Eiropola pieprasījumiem veikt salīdzināšanu ar *Eurodac* datiem tiesībaizsardzības nolūkos, un ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 1077/2011, ar ko izveido Eiropas Aģentūru lielapjoma IT sistēmu darbības pārvaldībai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā (OV 2013, L 180, 1. lpp.)] minēto informāciju, ir konstatēts, ka pieteikuma iesniedzējs nelikumīgi šķērsojis dalībvalsts sauszemes, jūras vai gaisa robežu, ieceļojot no trešās valsts, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurā patvēruma meklētājs šādā veidā ieceļojis. Minētā atbildība izbeidzas divpadsmit mēnešus pēc nelikumīgās robežas šķērsošanas dienas."

9 Dublinas III regulas 21. panta 1. punktā ir noteikts:

"Ja dalībvalsts, kurai iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums, uzskata, ka par šā pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga cita dalībvalsts, tā iespējami īsā laikā un jebkurā gadījumā trīs mēnešos no pieteikuma iesniegšanas dienas 20. panta 2. punkta nozīmē var pieprasīt minētajai otrajai dalībvalstij uzņemt attiecīgo pieteikuma iesniedzēju.

Neatkarīgi no pirmās daļas, ja *Eurodac* sistēmā tiek atrasti dati, kas reģistrēti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 603/2013 14. pantu, pieprasījumu nosūta divos mēnešos no minētās datu atrašanas atbilstīgi minētās regulas 15. panta 2. punktam.

Ja pieprasījums uzņemt pieteikuma iesniedzēju nav iesniegts pirmajā un otrajā daļā noteiktajos laikposmos, tad par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga dalībvalsts, kurai ir iesniegts pieteikums."

10 Dublinas III regulas 23. panta 2. un 3. punkts ir izteikti šādā redakcijā:

"2. Atpakaļuzņemšanas pieprasījumu iesniedz pēc iespējas ātrāk un jebkurā gadījumā divos mēnešos pēc *Eurodac* pozitīvā iznākuma saņemšanas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 603/2013 9. panta 5. punktu.

Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījuma pamatā ir citi pierādījumi, nevis no *Eurodac* sistēmas iegūtie dati, pieprasījuma saņēmējai dalībvalstij to nosūta trīs mēnešos no dienas, kad iesniegts starptautiskās aizsardzības pieteikums 20. panta 2. punkta nozīmē.

3. Ja atpakaļuzņemšanas pieprasījums netiek iesniegts 2. punktā noteiktajos termiņos, par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu ir atbildīga tā dalībvalsts, kurā iesniegts jaunais pieteikums."

11 Dublinas III regulas 26. panta 1. punkta formulējums ir šāds:

"Ja dalībvalsts, kas saņēmusi pieprasījumu, piekrīt uzņemt vai uzņemt atpakaļ pieteikuma iesniedzēju [..], tad pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts paziņo attiecīgajai personai par lēmumu pārsūtīt viņu uz atbildīgo dalībvalsti un attiecīgi par lēmumu neizskatīt viņa starptautiskās aizsardzības pieteikumu. [..]"

12 Šīs regulas 27. panta 1. un 3. punktā ir paredzēts:

"1. Pieteikuma iesniedzējam [..] ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

[..]

3. Pārsūtīšanas lēmumu apelācijas vai pārskatīšanas nolūkos dalībvalstis savos tiesību aktos paredz, ka:

a) apelācija vai pārskatīšana attiecīgajai personai dod tiesības palikt attiecīgajā dalībvalstī līdz brīdim, kad kļūst zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts; vai

b) pārsūtīšanu automātiski aptur un šāda apturēšana beidzas pēc konkrēta saprātīga termiņa, kura laikā tiesa pēc rūpīgas un padziļinātas izskatīšanas pieņem lēmumu par to, vai apelācijai vai pārskatīšanai būs apturošs spēks; vai

c) attiecīgajai personai ir iespēja saprātīgā termiņā pieprasīt, lai tiesa aptur pārsūtīšanas lēmuma izpildi līdz brīdim, kad kļūs zināms apelācijas vai pārskatīšanas rezultāts. Dalībvalstis nodrošina, ka ir pieejams efektīvs tiesiskās aizsardzības līdzeklis, apturot pārsūtīšanu līdz brīdim, kad tiks pieņemts lēmums par pirmo apturēšanas pieprasījumu. [..]"

13 Minētās regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir formulēti šādi:

"1. Pieteikuma iesniedzēja [..] pārsūtīšanu no pieprasījuma iesniedzējas dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti veic [..] vēlākais, sešos mēnešos no dienas, kad akceptēts citas dalībvalsts pieprasījums uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu, vai no dienas, kad pieņemts galīgais lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja tas aptur pārsūtīšanu saskaņā ar 27. panta 3. punktu.

[..]

2. Ja pārsūtīšana nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij. Šo termiņu var pagarināt, ilgākais, līdz vienam gadam, ja pārsūtīšanu nevar veikt attiecīgās personas ieslodzījuma dēļ, vai, ilgākais, līdz astoņpadsmit mēnešiem attiecīgās personas bēgšanas gadījumā."

Pamatlieta un prejudiciālie jautājumi

14 *A.S.* no Sīrijas ieceļoja Libānā un no turienes tālāk caur Turciju ieceļoja Grieķijā, bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā un Serbijā. 2016. gadā viņš šķērsoja šīs pēdējās minētās valsts un Horvātijas robežu. Horvātijas dienesti noorganizēja viņa nokļūšanu līdz Slovēnijas robežai.

15 *A.S.* ieceļoja Slovēnijā 2016. gada 20. februārī. Tālāk Slovēnijas dienesti viņu nodeva Austrijas iestādēm. Tās savukārt liedza viņam ieceļot Austrijā.

16 2016. gada 23. februārī *A.S.* iesniedza Slovēnijā starptautiskās aizsardzības pieteikumu.

17 Slovēnijas iestādes lūdza Horvātijas iestādēm uzņemt *A.S.*, pamatojoties uz Dublinas III regulas 21. pantu. Šo pieprasījumu Horvātijas iestādes 2016. gada 20. maijā akceptēja.

18 2016. gada 14. jūnijā *Ministrstvo za notranje zadeve* (Iekšlietu ministrija, Slovēnija) nolēma *A.S.* iesniegto starptautiskās aizsardzības pieteikumu neizskatīt, pamatojot ar to, ka viņam esot jābūt nosūtītam uz Horvātiju, kura esot par šī pieteikuma izskatīšanu atbildīgā dalībvalsts saskaņā ar Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minēto kritēriju, jo *A.S.* esot nelikumīgi šķērsojis Horvātijas robežu, ierazdamies no trešās valsts.

19 *A.S.* šo lēmumu pārsūdzēja *Upravno sodišče* (Administratīvā tiesa, Slovēnija). 2016. gada 4. jūlijā šī tiesa šo prasību noraidīja, tomēr apturot Iekšlietu ministrijas 2016. gada 14. jūnija lēmuma izpildi līdz brīdim, kad pamatlietā tiks pieņemts galīgs nolēmums. *A.S.* tādējādi vērsās iesniedzējtiesā.

20 Šādos apstākļos *Vrhovno sodišče* (Augstākā tiesa, Slovēnija) nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

"1) Vai tiesību aizsardzība tiesā atbilstoši [Dublinas III] regulas 27. pantam attiecas arī uz [šīs regulas] 13. panta 1. punktā paredzētā kritērija nosacījumu interpretāciju, ja runa ir par lēmumu par to, ka dalībvalsts neizskatīs starptautiskās aizsardzības pieteikumu, cita dalībvalsts uz tā paša pamata jau ir uzņēmusies atbildību par pieteikuma iesniedzēja pieteikuma izskatīšanu, bet pieteikuma iesniedzējs pret to iebilst?

2) Vai nelikumīgas robežas šķērsošanas nosacījums saskaņā ar [Dublinas III regulas] 13. panta 1. punktu ir jāinterpretē neatkarīgi un autonomi, vai arī tas ir jāinterpretē kopsakarā ar [Eiropas Parlamenta un Padomes 2008. gada 16. decembra] Direktīvas [2008/115/EK par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu valstspiederīgo atgriešanu, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi (OV 2008, L 348, 98. lpp.)] 3. panta 2. punktu un [Eiropas Parlamenta un Padomes 2006. gada 15. marta] Regulas [(EK) Nr. 562/2006, ar kuru ievieš Kopienas Kodeksu par noteikumiem, kas reglamentē personu pārvietošanos pār robežām (Šengenas Robežu kodekss) (OV 2006, L 105, 1. lpp.), kurā grozījumi izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 26. jūnija Regulu (ES) Nr. 610/2013 (OV 2013, L 182, 1. lpp.)] 5. pantu, kuros definēta nelikumīga robežšķērsošana, un šī interpretācija ir jāpiemēro [Dublinas III] regulas 13. panta 1. punkta ietvaros?

3) Vai atkarībā no atbildes uz otro jautājumu nelikumīgas robežas šķērsošanas jēdziens saskaņā ar [Dublinas III] regulas 13. panta 1. punktu aplūkojamās lietas apstākļos ir jāinterpretē tādējādi, ka nelikumīga robežšķērsošana nav konstatējama tad, ja dalībvalsts valsts iestādes robežas šķērsošanu organizē caurbraukšanas – lai nokļūtu citā Eiropas Savienības dalībvalstī – mērķa labad?

4) Ja uz trešo jautājumu tiek sniegta apstiprinoša atbilde, vai [Dublinas III] regulas 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka ar to ir aizliegta trešās valsts valstspiederīgā atgriešana valstī, kuras teritorijā ieceļojot, viņš sākotnēji ir iekļuvis [Savienības] teritorijā?

5) Vai [Dublinas III] regulas 27. pants ir jāinterpretē tādējādi, ka termiņu ritējums saskaņā ar [šīs regulas] 13. panta 1. punktu un 29. panta 2. punktu apstājas, ja pieteikuma iesniedzējs izmanto savas tiesības uz tiesību aizsardzību tiesā, it īpaši, ja šī izmantošana ietver arī prejudiciālus jautājumus vai ja valsts tiesa gaida Eiropas Savienības Tiesas atbildi uz šādu jautājumu, kas ir uzdots citā lietā? Pakārtoti, vai šādā gadījumā termiņu ritējums turpinās, atbildīgajai dalībvalstij nepastāvot tiesībām uzņemšanu noraidīt?"

Tiesvedība Tiesā

21 Iesniedzējtiesa lūdza piemērot steidzamības prejudiciālā nolēmuma tiesvedību saskaņā ar Tiesas Reglamenta 107. pantu.

22 2016. gada 27. septembrī Tiesa pēc tiesneša referenta priekšlikuma un ģenerāladvokātes uzklausīšanas nolēma, ka šis lūgums nav jāapmierina.

23 Ar 2016. gada 22. decembra lēmumu Tiesas priekšsēdētājs šai lietai noteica prioritāru izskatīšanu.

Par prejudiciālajiem jautājumiem

Par pirmo jautājumu

24 Uzdodot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, pārsūdzot attiecībā uz viņu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, var norādīt uz minētās regulas 13. panta 1. punktā noteiktā atbildības kritērija, kas attiecas uz nelikumīgu dalībvalsts robežas šķērsošanu, kļūdainu piemērošanu.

25 Dublinas III regulas 27. panta 1. punktā ir precizēts, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējam ir tiesības uz efektīvu tiesiskās aizsardzības līdzekli, proti, pārsūtīšanas lēmuma faktisku un juridisku apelāciju vai pārskatīšanu tiesā.

26 Starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja rīcībā esošā tiesiskās aizsardzības līdzekļa, kas vērsts pret attiecībā uz viņu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, apjoms ir precizēts šīs regulas preambulas 19. apsvērumā, kurā ir norādīts, ka, lai nodrošinātu starptautisko tiesību ievērošanu, ar minēto regulu izveidotie efektīvie aizsardzības līdzekļi pret šādiem lēmumiem būtu jāattiecina, pirmkārt, uz šīs regulas piemērošanas pārbaudi un, otrkārt, uz juridiskās un faktiskās situācijas pārbaudi dalībvalstī, uz kuru pārsūta pieteikuma iesniedzēju (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 7. jūnijs, *Ghezelbash*, C-63/15, EU:C:2016:409, 38. un 39. punkts).

27 Šai sakarā Tiesa 2016. gada 7. jūnija sprieduma *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409) 61. punktā ir nospriedusi, ka, ceļot šo prasību, starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs var norādīt uz Dublinas III regulas III nodaļā minētā kritērija, kas attiecas uz atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kļūdainu piemērošanu.

28 Minētajā spriedumā Tiesa nekādi nebija nošķīrusi šajā nodaļā paredzētos dažādos kritērijus, starp kuriem ir arī šīs regulas 13. panta 1. punktā minētais kritērijs par nelikumīgu dalībvalsts robežas šķērsošanu.

29 Protams, lietā, kurā taisīts minētais spriedums, tieši tika aplūkots tikai minētās regulas 12. pantā noteiktais kritērijs.

30 Katrā ziņā tai pašā spriedumā Tiesas izvirzītais pamatojums *mutatis mutandis* ir spēkā arī attiecībā uz tās pašas regulas 13. panta 1. punktā minēto kritēriju.

31 Tādējādi it īpaši ir jānorāda, ka Dublinas III regulas 12. un 13. pantā ietvertajiem kritērijiem ir līdzīga loma procesā, kas ar šo regulu ir ieviests saistībā ar atbildīgās dalībvalsts noteikšanu, un tādējādi tās piemērošanā (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2016. gada 7. jūnijs, *Ghezelbash*, C-63/15, EU:C:2016:409, 41.–44. punkts).

32 Turklāt par kādā dalībvalstī iesniegta starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu atbildīgās dalībvalsts noteikšanas sistēmas vispārējai attīstībai un šīs sistēmas mērķiem – kā Tiesa to uzsvērusi 2016. gada 7. jūnija sprieduma lietā *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409) 45.–59. punktā – tāpat ir nozīme saistībā ar minētās regulas 13. panta piemērošanas pārbaudi.

33 Saistībā ar iesniedzējtiesas norādīto faktu, ka pamatlietā cita dalībvalsts jau ir atzinusi savu atbildību par starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, ir jāuzsver, ka saskaņā ar Dublinas III regulas 26. panta 1. punktu pārsūtīšanas lēmums attiecīgajai personai var tikt paziņots tikai pēc tam, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir piekritusi viņu uzņemt vai uzņemt atpakaļ.

34 Šajos apstākļos šis fakts nenozīmē, ka pārsūtīšanas lēmuma pārbaude tiesā ir izslēgta attiecībā uz šīs regulas III nodaļā minēto kritēriju piemērošanu, jo tad minētās regulas 27. panta 1. punktam lielā mērā zustu lietderīgā iedarbība. Turklāt ir jākonstatē, ka lietā, kurā tika taisīts 2016. gada 7. jūnija spriedums *Ghezelbash* (C-63/15, EU:C:2016:409), pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts bija skaidri atzinusi savu atbildību par aplūkotā starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu.

35 No iepriekš izklāstītajiem apsvērumiem izriet, ka uz pirmo jautājumu ir jāatbild, ka Dublinas III regulas 27. panta 1. punkts, to lasot šīs regulas preambulas 19. apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, pārsūdzot attiecībā uz viņu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, var norādīt uz minētās regulas 13. panta 1. punktā noteiktā atbildības kritērija, kas attiecas uz nelikumīgu dalībvalsts robežas šķērsošanu, kļūdainu piemērošanu.

Par otro un trešo jautājumu

36 Uzdodot otro un trešo jautājumu, kuri ir jāizskata kopā, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Dublinas III regulas 13. panta 1. punkts, to attiecīgajā gadījumā lasot kopā ar Regulas Nr. 562/2006, kurā grozījumi izdarīti ar Regulu Nr. 610/2013, un Direktīvas 2008/115 noteikumiem, ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgais, kura ieceļošanu pirmās dalībvalsts dienesti ir pieļāvuši, saskardamies ar ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas šķērsot šo dalībvalsti, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegtu citā dalībvalsti, ierašanos, lai gan nav ievēroti šajā pirmajā dalībvalstī principā izvirzītie ieceļošanas nosacījumi, ir uzskatāms par tādu, kurš ir "nelikumīgi šķērsojis" pirmās dalībvalsts robežu šīs tiesību normas izpratnē.

37 Vispirms ir jānorāda, ka no šodienas sprieduma lietā *Jafari* (C-646/16) 41.–58. punkta izriet, ka trešās valsts valstspiederīgā ielaišana dalībvalsts teritorijā tādā gadījumā kā pamatlietā aplūkojamais nav kvalificējama par "vīzu" Dublinas III regulas 12. panta izpratnē.

38 Attiecībā uz šīs regulas 13. panta 1. punkta interpretāciju – vispirms no minētā sprieduma 60.–72. punkta izriet, ka, lai arī Savienības pieņemtie tiesību akti robežkontroles un imigrācijas jomā ir derīgi kontekstuāli elementi šīs tiesību normas interpretācijā, tomēr dalībvalsts robežas "nelikumīgas šķērsošanas" jēdziena tvērums minētās regulas izpratnē principā nevar tikt tieši izsecināts no šiem tiesību aktiem.

39 Tālāk no minētā sprieduma 73.–92. punkta izriet, ka trešās valsts valstspiederīgais, kam ļauts ieceļot pirmās dalībvalsts teritorijā, lai gan viņš neatbilst šajā dalībvalstī principā izvirzītajiem ieceļošanas nosacījumiem, ar nolūku šķērsojot doties uz citu valsti, lai tur iesniegtu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, ir uzskatāms par tādu, kurš ir "nelikumīgi šķērsojis" šīs pirmās dalībvalsts robežu Dublinas III regulas 13. panta 1. punkta izpratnē, – neatkarīgi no tā, vai šī robežšķērsošana ir pieļauta vai atļauta, pārkāpjot piemērojamās normas, vai arī tā ir atļauta, atsaucoties uz humāniem apsvērumiem un šādi atkāpjoties no ieceļošanas nosacījumiem, kas principā ir izvirzīti trešo valstu valstspiederīgajiem.

40 Visbeidzot, tas, ka robežšķērsošana norisinājās situācijā, kad ieradās ārkārtīgi liels skaits trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, nav uzskatāms par apstākli, kas varētu ietekmēt šīs tiesību normas piemērošanu vai interpretāciju (šodienas spriedums, *Jafari*, C-646/16, 93.–100. punkts).

41 Šādā situācijā ir jāatgādina, ka, piemērojot Dublinas III regulas 3. panta 2. punktu un Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 4. pantu, starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzēja nosūtīšana uz atbildīgo dalībvalsti nedrīkst notikt, ja šī nosūtīšana rada reālu risku, ka attiecīgā persona tiks pakļauta necilvēciskai vai pazemojošai attieksmei šī 4. panta izpratnē (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2017. gada 16. februāris, *C.K.* u.c., C-578/16 PPU, EU:C:2017:127, 65. punkts). Tādējādi nosūtīšana nevarētu notikt, ja pēc ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas saņemt starptautisko aizsardzību, ierašanās šāds risks būtu bijis atbildīgajā dalībvalstī.

42 No tā izriet, ka uz otro un trešo jautājumu ir jāatbild, ka Dublinas III regulas 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgais, kura ieceļošanu pirmās dalībvalsts dienesti ir pieļāvuši, saskardamies ar ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas šķērsot šo dalībvalsti, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegtu citā dalībvalsti, ierašanos, lai gan nav ievēroti šajā pirmajā dalībvalstī principā izvirzītie ieceļošanas nosacījumi, ir uzskatāms par tādu, kurš ir "nelikumīgi šķērsojis" pirmās dalībvalsts robežu šīs tiesību normas izpratnē.

Par ceturto jautājumu

43 Ņemot vērā uz otro un trešo jautājumu sniegto atbildi, uz ceturto jautājumu atbilde nav jāsniedz.

Par piekto jautājumu

44 Uzdodot piekto jautājumu, iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai Dublinas III regulas 13. panta 1. punkts un 29. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šajās tiesību normās paredzētie termiņi turpina ritēt pēc tam, kad ir izmantots tiesiskās aizsardzības līdzeklis attiecīgā nosūtīšanas lēmuma pārsūdzēšanai, tostarp tad, ja tiesa, kuras izskatīšanā ir lieta, ir lēmusi iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu.

45 Dublinas III regulas 13. panta 1. punkta, kurš ir ietverts šīs regulas III nodaļā par kritērijiem atbildīgās dalībvalsts noteikšanai, otrajā teikumā ir precizēts, ka dalībvalsts atbildība, kas balstīta uz dalībvalsts robežas nelikumīgas šķērsošanas kritēriju, izbeidzas divpadsmit mēnešus pēc šīs robežšķērsošanas dienas.

46 Minētās regulas 29. panta 2. punktā, kurš ir atrodams tās pašas regulas VI nodaļas VI iedaļā, ir noteikts, ka, ja pārsūtīšana no pieprasījuma iesniedzēja dalībvalsts uz atbildīgo dalībvalsti nenotiek sešu mēnešu termiņā, tad atbildīgā dalībvalsts tiek atbrīvota no pienākuma uzņemt vai uzņemt atpakaļ attiecīgo personu un atbildība tiek nodota pieprasījuma iesniedzējai dalībvalstij.

47 No šīm divām tiesību normām izriet, ka abu tajās minēto termiņu mērķis ir ierobežot laikā dalībvalsts atbildību, kas tai ir atbilstoši Dublinas III regulai.

48 Turklāt gan no minēto tiesību normu formulējuma, gan no to vietas šajā regulā izriet, ka tās ir piemērojamas dažādās ar šo regulu izveidotās procedūras stadijās.

49 Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minētais termiņš ir šajā tiesību normā ietvertā kritērija piemērošanas nosacījums, un ir jānodrošina tā ievērošana atbildīgās dalībvalsts noteikšanas procedūrā, kuras noslēgumā attiecīgā gadījumā var tikt pieņemts lēmums par pārsūtīšanu.

50 Savukārt šīs regulas 29. panta 2. punkts attiecas uz pārsūtīšanas lēmuma izpildi un var tikt piemērots tikai tad, kad ir noteikts pārsūtīšanas princips, proti, agrākais, tad, kad pieprasījuma saņēmēja dalībvalsts ir akceptējusi pieprasījumu par uzņemšanu vai uzņemšanu atpakaļ.

51 Šo divu termiņu attiecīgās sistēmas tādējādi ir jāprecizē, ņemot vērā to īpašos mērķus ar minēto regulu ieviestajā procedūrā.

52 Pirmkārt, attiecībā uz Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minēto termiņu ir jānorāda, ka tās 7. panta 2. punktā ir precizēts, ka saskaņā ar šajā nodaļā izklāstītajiem kritērijiem atbildīgā dalībvalsts ir nosakāma, pamatojoties uz stāvokli, kāds bija, pieteikuma iesniedzējam pirmo reizi iesniedzot starptautiskās aizsardzības pieteikumu dalībvalstij.

53 Līdz ar to minētās regulas 13. panta 1. punkta pēdējais teikums ir jāinterpretē tādējādi, ka dalībvalsts, kuras robežu trešās valsts valstspiederīgais ir šķērsojis nelikumīgi, vairs nevar tikt atzīta par atbildīgu, pamatojoties uz šo tiesību normu, ja brīdī, kad pieteicējs pirmo reizi dalībvalstī iesniedz savu starptautiskās aizsardzības pieteikumu, divpadsmit mēnešu termiņš pēc šīs robežas nelikumīgas šķērsošanas jau ir beidzies.

54 Šajos apstākļos tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana pārsūtīšanas lēmuma pārsūdzēšanai, kas noteikti notiek tikai pēc šī lēmuma paziņošanas un tādējādi pēc starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniegšanas, pēc savas būtības nekādi nevar ietekmēt Dublinas III regulas 13. panta 1. punktā minētā termiņa skaitīšanu.

55 Tādā situācijā, kāda tiek aplūkota pamatlietā, kad starptautiskās aizsardzības pieteikums tika iesniegts agrāk nekā divpadsmit mēnešus pēc dalībvalsts robežas nelikumīgas šķērsošanas, Dublinas III regulas 13. panta 1. punkta pēdējā teikumā ietvertais noteikums nav šķērslis šī atbildības kritērija piemērošanai.

56 Otrkārt, attiecībā uz Dublinas III regulas 29. panta 2. punktā minēto termiņu, pirmām kārtām, no šī panta divu dažādo punktu izkārtojuma un, otrām kārtām, no apstākļa, ka šajā tiesību normā nav nekādu precizējumu par šī termiņa sākumu, izriet, ka tajā ir precizētas tikai sekas, kas rodas, beidzoties šīs regulas 29. panta 1. punktā minētajam pārsūtīšanas izpildes termiņam (skat. pēc analoģijas spriedumu, 2009. gada 29. janvāris, *Petrosian*, C-19/08, EU:C:2009:41, 50. punkts).

57 Dublinas III regulas 29. panta 1. punktā ir ņemtas vērā sekas, ja lēmums ir pārsūdzēts, paredzot, ka sešu mēnešu termiņš pārsūtīšanas izpildei sāk ritēt no brīža, kad pieņemts galīgs lēmums par pārsūdzību vai pārskatīšanu, ja ir noteikta lēmuma apturēšana atbilstoši šīs regulas 27. panta 3. punktam.

58 Tādējādi, ja tiek izmantots tiesiskās aizsardzības līdzeklis, kas – tāpat kā pamatlietā aplūkotais – ietver lēmuma apturēšanu, tas nozīmē, ka pārsūtīšanas izpildes termiņš principā beigsies tikai sešus mēnešus pēc tam, kad tiks pieņemts galīgs lēmums par šo pārsūdzību.

59 Ņemot vērā iepriekš izklāstīto, uz piekto jautājumu ir jāatbild, ka Dublinas III regulas 13. panta 1. punkta otrais teikums, to lasot kopā ar tās 7. panta 2. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana, lai pārsūdzētu pārsūtīšanas lēmumu, nekādi neietekmē minētajā 13. panta 1. punktā paredzētā termiņa skaitīšanu.

60 Minētās regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana nozīmē, ka šajās tiesību normās minētais termiņš sākas tikai no brīža, kad ir pieņemts galīgs lēmums par šo pārsūdzību, tostarp tad, ja tiesa, kuras izskatīšanā ir lieta, ir lēmusi iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar nosacījumu, ka minētajai pārsūdzībai ir apturoša iedarbība atbilstoši tās pašas regulas 27. panta 3. punktam.

Par tiesāšanās izdevumiem

61 Attiecībā uz pamatlietas pusēm šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par izdevumiem. Izdevumi, kas radušies, iesniedzot apsvērumus Tiesai, un kas nav minēto pušu izdevumi, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) **Eiropas Parlamenta 2013. gada 26. jūnija Regulas (ES) Nr. 604/2013, ar ko paredz kritērijus un mehānismus, lai noteiktu dalībvalsti, kura ir atbildīga par trešās valsts valstspiederīgā vai bezvalstnieka starptautiskās aizsardzības pieteikuma izskatīšanu, kas iesniegts kādā no dalībvalstīm, 27. panta 1. punkts, to lasot šīs regulas preambulas 19. apsvēruma gaismā, ir jāinterpretē tādējādi, ka starptautiskās aizsardzības pieteikuma iesniedzējs, pārsūdzot attiecībā uz viņu pieņemto pārsūtīšanas lēmumu, var norādīt uz minētās regulas 13. panta 1. punktā noteiktā atbildības kritērija, kas attiecas uz nelikumīgu dalībvalsts robežas šķērsošanu, kļūdainu piemērošanu;**

2) **Regulas Nr. 604/2013 13. panta 1. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka trešās valsts valstspiederīgais, kura ieceļošanu pirmās dalībvalsts dienesti ir pieļāvuši, saskardamies ar ārkārtīgi liela skaita trešo valstu valstspiederīgo, kuri vēlas šķērsot šo dalībvalsti, lai starptautiskās aizsardzības pieteikumu iesniegtu citā dalībvalsti, ierašanos, lai gan nav ievēroti šajā pirmajā dalībvalstī principā izvirzītie ieceļošanas nosacījumi, ir uzskatāms par tādu, kurš ir "nelikumīgi šķērsojis" pirmās dalībvalsts robežu šīs tiesību normas izpratnē;**

3) **Regulas Nr. 604/2013 13. panta 1. punkta otrais teikums, to lasot kopā ar tās 7. panta 2. punktu, ir jāinterpretē tādējādi, ka tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana, lai pārsūdzētu pārsūtīšanas lēmumu, nekādi neietekmē minētajā 13. panta 1. punktā paredzētā termiņa skaitīšanu.**

   Minētās regulas 29. panta 1. un 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka šāda tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošana nozīmē, ka šajās tiesību normās minētais termiņš sākas tikai no brīža, kad ir pieņemts galīgs lēmums par šo pārsūdzību, tostarp tad, ja tiesa, kuras izskatīšanā ir lieta, ir lēmusi iesniegt Tiesai lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, ar nosacījumu, ka minētajai pārsūdzībai ir apturoša iedarbība atbilstoši tās pašas regulas 27. panta 3. punktam.

[Paraksti]